

LUNDS
UNIVERSITET

Språk- och litteraturcentrum
Översättarutbildningen

EXAMENSARBETE VT 2013
MAGISTER I ÖVERSÄTTNING
DEL 2: ANALYS

Metaforiska slanguttryck för sex i Cracked-artiklar

Författare:
Henrik Nordmark

Handledare:
Lennart Nyberg, engelska
Mari Mossberg, svenska

Sammandrag

Den här uppsatsen är baserad på en översättning av två artiklar från hemsidan Cracked.com med titlarna *6 Harsh Truths That Will Make You a Better Person* och *5 Ways Modern Men Are Trained to Hate Women*. Uppsatsen inleds med en källtextanalys efter modellen som presenteras i Hellspong & Ledins *Vägar genom texten* (1997). Källtextanalysen följs av en genomgång av översättningsstrategier och överväganden inför översättningen. Avslutningsvis kommer en översättningskommentar som är inriktad på svårigheter som uppkom under översättningsarbetet – metaforiska slanguttryck för sex. Under översättningsarbetet framkom också att det är svårt att hitta källor för nutida slang på svenska.

Nyckelord: översättning, metaforer, slang, assonans.

Engelsk titel: Metaphorical slang expressions for sex in Cracked articles

1. Inledning	4
2. Källtextanalys	4
2.1 Kontext.....	5
2.1.1 Situationskontext.....	5
2.1.2 Intertextuell kontext	6
2.1.3 Kulturkontext	8
2.2 Textuell struktur	8
2.2.1 Lexikogrammatik	8
2.2.2 Textbindning	9
2.3 Ideationell struktur	9
2.3.1 Teman.....	9
2.3.2 Propositioner	10
2.3.3 Perspektiv	10
2.4 Interpersonell struktur	11
2.4.1 Språkhandlingar	11
2.4.2 Ramar	11
3. Överväganden inför översättningen.....	13
3.1. Översättningsstrategier.....	13
3.2 Tillämpad översättningsstrategi	14
4. Översättningskommentar	14
4.1 Översättning av metaforer.....	15
4.2 Problem vid översättning av nya och nyskapande metaforer och slang.....	15
4.3 Sexrelaterade metaforer och slang i källtexten.....	18
4.3.1 Sperm-burping gutter slut.....	18
4.3.2 Cockblocker	19
4.3.3 A prostitute slutbag juice-receptacle	20
4.3.4 Captain Bonerhelmet.....	22
5. Avslutning	23

1. Inledning

Detta är den andra delen av en magisteruppsats på Översättarutbildningen vid Lunds universitet och består av en analys i två delar. Den första delen är en analys av källtexten och den andra delen behandlar ett utvalt översättningsproblem som uppkom under översättningsarbetet: sexrelaterade metaforer och slang.

Texten som är föremål för följande analys är 6000 ord från två stycken artiklar skrivna av samma författare, David Wong. Den ena har titeln *6 Harsh Truths That Will Make You a Better Person* och i den berättas om hur världen är uppbyggd och hur man bör göra för att passa in bättre och därmed bli en bättre människa. Den andra artikeln har titeln *5 Ways Modern Men Are Trained to Hate Women* och förklarar på vilket sätt nutida män lär sig att hata kvinnor när de växer upp. Artiklarna är publicerade på underhållningssidan Cracked.com och ska snarare ses som ironiserande samhällskommentarer än som verklighetsbeskrivande. När den här uppsatsen skrivs finns båda artiklarna med på sidans topplista över populäraste artiklar, vilket gör att de syns tydligt på förstasidan.

Cracked.com är en humorsida på internet som för närvarande är störst i världen. År 2012 hade sidan 7,3 miljoner unika besökare per månad. Ursprungligen var Cracked.com en humortidning med namnet Cracked som startade 1958. Tidningen lades dock ner 2007 samtidigt som Crackeds hemsida började växa sig allt mer populär. Cracked.com ägs av Demand media som är ett amerikanskt företag. Utöver artiklar innehåller sidan bland annat filmklipp, forum och bildmanipuleringstävlingar.

2. Källtextanalys

Nedanstående textanalys är baserad på Hellspong & Ledins textanalysmodell från boken *Vägar genom texten* (1997).

2.1 Kontext

2.1.1 Situationskontext

Cracked.com är en humorsida och det huvudsakliga syftet med artiklarna på sidan är att underhålla läsarna. Samtidigt vill man också nå ut till så många människor som möjligt då sidan är helt reklamfinansierad. Man kan således säga att artiklarna som behandlas i analysen ingår i två diskurser – en underhållningsdiskurs och en kommersiell diskurs.

Textförfattarens namn står tydligt under rubriken på båda artiklarna och han är därmed den yttersta sändaren. Ingen artikel läggs dock upp på Cracked.com utan att redigeras kraftigt. Således är det utöver författaren själv också en eller flera redaktörer som granskat artiklarna innan de läggs ut på sidan och därmed kan dessa redaktörer samt Cracked.com som helhet ses som avsändare. Mottagaren är den som frivilligt väljer att surfa in på sidan för tidsfördriv eller underhållning. Något som ofta förekommer på Cracked.com är artiklar som behandlar teknik, film, tv-spel, serietidningar och andra saker som förknippas med unga män, vilket gör att den typiska läsaren kan förväntas vara en ung man. Detta bekräftas också av *Alexa Internet* som gör statistik på besökare av hemsidor. Statistiken samlas in genom att personer frivilligt installerar ett tillägsprogram till sin webbläsare. Användaren får information om webbplatserna som besöks samtidigt som programmet samlar in data om användarens surfvanor. Tittar man på statistiken för Cracked.com sammanfattas den på följande sätt:

Compared with the overall internet population, CRACKED.com's users are disproportionately Caucasian, and they tend to be childless men under the age of 35 who browse from school and home and have no postgraduate education (Alexa 2013).

Vad som inte framgår ovan är att den åldersgrupp som är i majoritet av Cracked.com:s besökare är mellan 18 och 24 år. *Alexa Internet* för heller inte statistik över personer som är under 18 år, vilket innebär att möjligheten finns att den åldersgruppen också är stor.

Alexa Internet har fått kritik för att statistiken inte är helt tillförlitlig (TechCrunch 2007), men den kan fortfarande användas för att ge en fingervisning om webbsidans klientel.

2.1.2 Intertextuell kontext

Artiklarna vilar på en tradition av andra artiklar på Cracked.com och på sidan har en speciell utformning av artiklar växt fram. Det finns till och med en humoristiskt skriven artikel om hur man bör gå tillväga för att skriva bra artiklar för Cracked.com. Artikeln, som publicerades 2008, har titeln *The Top 7 Secrets to Writing a Cracked.com Top 7 List*. Listan kan dock vara något föråldrad då den har några år på nacken, men många av punkterna verkar åtminstone delvis vara relevanta även idag.

Artikeln börjar med att ta upp rubriksättningen som bör följa *the golden formula*: "The" + (Number) + "Most" + (Over the top adjective) + (Subject) + Of All Time (Synonyms like "in History" or "Ever" will also be accepted). Här har rubriksättningen dock utvecklats något. En siffra är oftast med i början som visar det antal underrubriker som kommer att finnas med i artikeln. Rubriken har fortfarande oftast formen av en nominalfras, men det går inte att generalisera lika mycket som ovanstående formel gör. Rubrikerna är idag vanligtvis uppbyggda på följande sätt: framförställt attribut i form av ett räkneord + nominalfras + efterställt attribut i form av en bisats. Som exempel kan vi ta en av de artiklar som behandlas i analysen: *6 Harsh Truths That Will Make You a Better Person*. Alla artiklar på Cracked.com följer inte samma mall för rubriksättning, men de som gör det är i övervägande majoritet.

Artikeln nästa punkt är att man ska ställa och besvara de rätta frågorna. Man ska alltså inte ställa frågor som folk redan undrar över, till exempel *What's going on in Iraq?* utan frågor som ingen ställer, som *What DOES Science Have to Say About the Likelihood of a Zombie Apocalypse?*. Denna punkt verkar även delvis stämma med artiklarna som analyserats till denna uppsats. Den ena kan sägas ställa frågan "Varför hatar alla män kvinnor?" och den andra "Vad borde jag göra för att bättre passa in i samhället?"

Nästa punkt behandlar dispositionen. Utöver att den ska vara i listform med numrerade underrubriker ska den gärna också ha en lättöverskådlig disposition i styckena samt helst inte ha för långa meningar eftersom det "skrämmar bort" den typiska internetanvändaren. Även detta kan sägas stämma med båda artiklarna, som har korta stycken och kort meningslängd. Meningslängden återkommer jag till i kapitel 2.2.

Fjärde punkten har med nostalgi att göra. Den ska gärna innehålla någon obskyr referens till någonting i den tänkta läsarens barndom, då det skapar samhörighet med

läsaren och lättare får honom att uppskatta skämten. Båda artiklarna som behandlas i analysen har många populärkulturella referenser, vilket innebär att det här är en punkt som verkar gälla även idag.

Femte punkten tar upp att artiklarna ska ha ett *wild-card*. Det vill säga en punkt som fungerar som en motsägelse till artikelns titel. Detta återfinns dock inte i någon av artiklarna som behandlas i analysen.

Näst sista punkten är *Boobs!*. Punkten tar upp att man alltid kan ta med bröst om man saknar inspiration till att fylla artikeln med populärkulturella referenser. Då artikeln *The Top 7 Secrets to Writing a Cracked.com Top 7 List* själv verkar följa sina egna tips får man anta att den här punkten är artikelns *wild-card*.

Sista punkten är att man ska låta läsarna vilja läsa mer genom att ha en sista punkt som är något av en besvikelse. Inte heller här stämmer det överens med artiklarna som analyserats.

Vid författandet av artiklar för Cracked.com verkar det vara flera punkter på listan som fortfarande följs. En sak som inte tas upp i den artikeln är att artiklarna också har ett visst ordantal. En vanlig artikel håller sig kring 3000 ord.

Utöver den vertikala intertextualiteten innehåller texterna också mycket horisontell intertextualitet, vilket förklaras av det faktum att texten är publicerad på internet. Utöver ren text innehåller den både bilder och filmer från andra sidor. Sådana texter som innehåller både språkliga och visuella modaliteter brukar kallas för multimodala. Även hyperlänkar används frekvent. Ofta finns det i artiklarna direkta citat och en hyperlänk till en sida där citatet är taget från. Ett annat sätt man kan se den horisontella intertextualiteten på är i alla de referenser som görs till populärkulturella verk, som filmer (bl.a. *Glengarry Glenn ross* (KT r.119-120) och *Fight Club* (KT r. 185, 204)), tv-serier (bl.a. *Vänner, 2 ½ män* (KT r.741-742)), böcker (*Harry Potter* (KT r.550), *Sagan om is och eld* (KT r.828-829)) och serietidningar (*Katten Gustaf* (KT r.813-814)). Även referenser till välkända webbsidor (*Reddit* (KT r.475), *Free Republic* (KT r.460)) och internetkampanjer (*Kony* (KT r.384)) förekommer.

2.1.3 Kulturkontext

Texterna är väldigt beroende av en modern, materiell kontext. Utöver att man som läsare måste ha tillgång till internet förutsätts det också att man har kunskap om filmer, tv-serier, tv-spel, musik och andra populärkulturella fenomen för att kunna förstå innehållet i artiklarna. Det är väldigt tydligt redan i den ena artikelns titel, *5 Ways Modern Men Are Trained to Hate Women*, där *modern* syftar på att det är saker i vårt moderna samhälle som gör att män hatar kvinnor. Den utgår från att det är tv-serier, filmer och samhället i stort som gör att män förväntar sig vissa saker av kvinnor och när dessa inte uppfylls utmynnars det i hat. Den andra artikeln utgår från vårt konsumtionssamhälle där man måste producera något som andra kan nyttja för att man ska vara en bra människa.

2.2 Textuell struktur

2.2.1 Lexikogrammatik

Sett till läsbarheten verkar artiklarna på ytan vara väldigt lättlästa. Testar man artiklarna i Flesch-Kincaids läsbarhetsindextest får båda artiklarna låga resultat. Den ena får Grade level 7 och den andra 8, vilket innebär att en person mellan 13 och 15 år ska kunna förstå texten. De innehåller många ord med få stavelser och korta meningar, vilket förenklar läsbarheten enligt ovanstående test. Eftersom detta är en åldergrupp som *Alexa Internet* inte tar upp i sin statistik är det möjligt att även personer som är yngre än 18 är en tänkbar målgrupp med tanke på texternas läsbarhetsindexresultat. Läsbarheten försvåras dock av alla populärkulturella referenser och som vilket gör att personer som är både äldre och yngre än målgruppen kan ha svårt att uppfatta allt i artiklarna.

Ser man till det lexikala är texterna, trots en del överlånga meningar, väldigt informella. När det förekommer överlånga meningar innehåller de oftast slang, förolämpningar, svordomar och talspråk som i exemplen nedan:

In that panicked moment, you will take your bloody hands and shake him by the shoulders, screaming, "Yes, I'm saying that *none of that other shit* matters, because in this specific situation, I just need somebody who can stop the bleeding, you crazy fucking asshole (KT r.67-73).

Now go to the front page of any mostly male discussion site like Reddit.com and see how many inches you can browse before finding several thousand men bemoaning how all women are gold-digging whores (7,500 upvotes) and how crazy and irrational women are (9,659 upvotes) and how horrible and gross and fat women are (4,000 upvotes) (KT r. 474-482).

2.2.2 Textbinding

De två texternas konnektivbinding har både likheter och olikheter. Båda är i grunden beskrivande och har därmed många additiva konnektiver i form av *and* och *or*. Det som skiljer dem åt är att den ena artikeln, *6 Harsh Truths That Will Make You a Better Person*, innehåller en något större mängd både adversativa och kausala konnektiver. Precis som konnektiverna visar är den artikeln också mer argumenterande och utredande. Utöver att den beskriver hur det är försöker den också argumentera för och förklara varför läsaren borde ändra på sig för att bli en bättre människa. *5 Ways Modern Men Are Trained to Hate Women* är i stället genomgående beskrivande. Den beskriver hur verkligheten ser ut, alltså varför nutida män hatar kvinnor, och försöker varken argumentera för eller bevisa sin sak med hjälp av konnektivbindingar. Båda artiklarna försöker i första hand övertyga läsaren om sin sak genom jämförelser.

Gemensamt för båda texterna är de retoriska bindingarna. De innehåller många anaforer, uppräknings i tretal och uppräknings med klimax eller antiklimax. Ofta kombineras flera av dessa som i följande exempel: *You will be poor, you will be alone, you will be left out in the cold* (KT r.103). Det exemplet innehåller både anafor och tretalsupprepning. Ytterligare ett exempel, som innehåller både anafor, tretalsupprepning och klimax är *[...]men are far, far more likely to engage in extremely high-risk masturbation in public. They're more likely to do it at work, and they're more likely to do it in situations where they could go to jail* (KT r.644).

2.3 Ideationell struktur

2.3.1 Teman

Artiklarnas disposition gör att det är lätt att se de övergripande temana. Makrotemana i båda artiklarna syns i rubrikerna och som tidigare nämnts följer artiklarna en tydlig disposition där de olika underrubrikerna är numrerade och går neråt till 1, som är den sista punkten i varje artikel. Varje underrubrik har, utöver en siffra, en titel där underrubrikens tema framgår.

2.3.2 Propositioner

Makropropositionerna i artiklarna kan sägas vara ”om du tar åt dig av dessa sanningar kommer du att bli en människa som bättre passar in i samhället” respektive ”det här är anledningen till att nutida män ofta är hatiska mot kvinnor”. Det är också ganska lätt att läsa ut när man ser artiklarnas rubriker.

Vad gäller mikropropositionerna är de ofta än tydligare än makropropositionerna då rubrikerna oftast är i form av en sats som beskriver innehållet i texten som följer. Propositionen till texten som följer efter rubriken #6. *The World Only Cares About What It Can Get From You* kan exempelvis sägas vara ”människor som lever i världen bryr sig bara om vad du gör, inte vad du är”.

2.3.3 Perspektiv

Båda texterna har ett tydligt inifrånperspektiv. I den ena artikeln skrivs det uttryckligen att det här är information som textförfattaren hade velat bli informerad om tidigare. Han sätter därmed sig själv i situationen att han informerar läsaren om saker som han säger sig veta, vilket resulterar i ett tydligt inifrånperspektiv.

I den andra artikeln talar textförfattaren från sitt perspektiv som man och beskriver för läsaren varför män hatar kvinnor. Inifrånperspektivet görs här tydligt genom att han genomgående använder *we* när han talar om varför män hatar kvinnor. Han ser sig alltså som en del av gruppen män och utgår från sitt perspektiv när han förklarar för utomstående (alltså kvinnor i det här fallet) om anledningarna till hatet.

Något annat som är väldigt tydligt i båda artiklarna är jämförelseperspektivet. Textförfattaren försöker övertyga läsaren om att det som står är sant genom metaforer och liknelser. Liknelserna används ofta som retoriska grepp och i dem återfinns också flertalet av de komiska poängerna. Till exempel är en underrubrik i en av artiklarna: *We Think You're Are Conspiring With Our Boners to Ruin Us* (KT r.609). Under den rubriken görs sedan en parallell till bibeln där Eva konspirerar med en orm för att fördärva Adam. Eva motsvarar i den metaforen kvinnosläktet och ormen hon konspirerar med motsvaras av det manliga könsorganet. Då texterna inte innehåller många adversativa och kausala konnektivbindningar är det i stället med hjälp av retoriken och jämförelserna som textförfattaren försöker att övertyga läsaren.

I båda artiklarna finns det metaforer som textförfattaren återkommer till vid flera tillfällen. I ena artikeln finns det en genomgående metafor där den tänkta läsaren jämförs med en person utan läkarutbildning som ska operera en skottskadad person direkt på gatan. Författaren menar att läsaren i verkligheten är likadan; läsaren saknar färdigheter som krävs i verkligheten för att bli eftertraktad i samhället. Denna metafor återkommer sedan flera gånger i artikeln.

I den andra artikeln är en återkommande metafor att det finns ett ”kontrakt” i samhället som säger att ”hjälten” i en berättelse ska belönas med en tjej. Eftersom ”hjälten” i en mans liv är han själv förväntar han sig att få en tjej som belöning och när detta inte sker är det ett ”kontraktsbrott”.

2.4 Interpersonell struktur

2.4.1 Språkhandlingar

Genom språkhandlingarna upprättar artiklarna en tydlig relation till läsaren. Komiken och underhållningen uppstår i relationen till läsaren. Därför är det inte konstigt att artiklarna inte bara innehåller påståenden. De innehåller båda frågor och uppmaningar som bidrar till att skapa en relation till läsaren. Många av frågorna är också retoriska som t.ex. *Does it seem like men feel kind of entitled to sex? Does it seem like we react to rejection with the maturity of a child being denied a toy?* (KT r.504-507)

2.4.2 Ramar

Den yttre textsituationen har etablerats tidigare; David Wong och Cracked.com står som sändare, och mottagaren är ung och i många fall man. Det står också uttryckligen i ena artikeln att *the demographic that Cracked writes for is heavy on 20-something males*. (KT r.245-247)

Eftersom båda artiklarna återfinns på samma sida, verkar inom samma diskurs och har samma mottagare kan man också förvänta sig att den inre textsituationen i båda artiklarna är densamma. Det framgår dock tydligt i artiklarna att så inte är fallet, vilket man märker när man tittar på bruket av personliga pronomen. Vad gäller textjaget är det stor skillnad mellan de olika artiklarna. Trots att Wong är avsändare i båda artiklarna och

således också textjaget i båda är de skrivna på helt olika sätt. I *6 Harsh Truths That Will Make You a Better Person* använder sig Wong av sig själv som individuellt textjag. Han utgår till synes från sina personliga upplevelser och åsikter. I *5 Ways Modern Men Are Trained to Hate Women* är det inget textjag, utan ett textvi. Wong använder sig här av ett kollektivt perspektiv när han talar om mäns åsikter och ageranden. Han utger sig för att föra alla mäns talan om varför de tycker, känner och agerar som de gör i vissa situationer, vilket bidrar till textens ironi. Hellspong & Ledin beskriver ironi som att ”författaren härmar avsiktligt och märkbart en annan stämning än sin egen” (1997:183). Det ”uppstår därför ett hörbart glapp mellan den röst som hörs och den som anas därbakom” (1997:183). Det faktum att författaren utger sig för att föra alla mäns talan är ironiskt och läser man mellan raderna förstår man också att han inte alls är en person som hatar kvinnor.

Textduet visar också tydligt på skillnader i den inre textsituationen. *You* är väldigt vanligt i båda artiklarna. I *6 Harsh Truths That Will Make You a Better Person* är textduet en person som är missnöjd med sitt liv och vill men inte orkar göra något för att förbättra det. Redan i inledningen av artikeln skriver textförfattaren specifikt att den inte riktar sig till dem som är nöjda med sina liv: *Feel free to stop reading this if your career is going great, you're thrilled with your life and you're happy with your relationships. This article is not for you* (KT r.8). Självklart stämmer detta inte överens med den faktiska mottagaren, som kommer att läsa artikeln vare sig han/hon är nöjd med sitt liv eller inte.

Den andra artikelns textdu är inte ens inom hemsidans huvudsakliga målgrupp. I den artikeln utgår textförfattaren från att läsaren är en kvinna och försöker förklara för henne varför det moderna samhället gör att män som han själv hatar kvinnor. Att textduet är en kvinna finns det tydliga exempel på, vilket kan ses i följande citat: *Go look at a city skyline. All those skyscrapers? We built them to impress you, too* (KT r.860). *We* syftar här på alla män och *you* är riktat till kvinnor i allmänhet. Det här skapandet av ett fiktivt textdu som inte ens är en del av målgruppen får också anses vara ironiskt.

Inbäddningar förekommer också i hög grad. Ofta i form av direkt anföring. Många gånger är det hyperlänkar till andra sidor där citatet är taget ifrån, men ibland också rent fiktiva citat. Under varje bild förekommer exempelvis ett påhittat humoristiskt citat som passar till bilden. Även påhittade citat från textduet förekommer och dessa citat använder sedan textförfattaren till att föra en fiktiv dialog med textduet som i exemplet nedan.

"What, so you're saying that I can't get girls like that unless I have a nice job and make lots of money?"
No, your brain jumps to that conclusion so you have an excuse to write off everyone who rejects you by thinking that they're just being shallow and selfish (KT r.275-281).

Texterna innehåller också många hyperboler, inte minst i artiklarnas titlar. Den ena framställer innehållet i artikeln som fakta och den andra hävdar att alla män uppfostrats till att hata kvinnor.

3. Överväganden inför översättningen

Då texten jag valt inte var på uppdrag av någon arbetsgivare var jag heller inte bunden av att översätta texten på något speciellt sätt och kunde därför välja ganska fritt vad jag ville ha för vinkling på översättningen. Jag hade dock i åtanke att artikelförfattarna på Cracked.com är kända för sina personliga stilar och detta var någonting jag ville försöka bibehålla även i översättningen. Den tänkta målgruppen är alltså liknande målspråksmålgruppen: unga män i 20-årsåldern.

3.1. Översättningsstrategier

Lundquist menar att man bör basera en översättning på en överordnad strategi en s.k. *global strategi* (Lundquist 2005:36). Denna kan vara antingen *imitativ* eller *funktionell*. En *imitativ* strategi innebär, precis som namnet antyder, att man försöker imitera källtextförfattarens ton och stil (Lundquist 2005:37).

En *funktionell* strategi innebär att man ser till att texten uppfyller samma funktion i källspråkskontexten som i målspråkskontexten. Man utgår alltså från mottagaren av texten när man bestämmer utformningen av översättningen när det gäller vad som ska förklaras och vad som ska lämnas till mottagarens inferenser (Lundquist 2005:37).

Skillnaden mellan dessa två strategier är att om man har en imitativ strategi utgår man från författaren av texten och om man har en funktionell strategi utgår man från textens nya läsare. En imitativ strategi är enligt Lundquist vanligast när författaren av

texten är en auktoritet inom sitt område, medan en funktionell strategi oftast används till facktexter och brukstexter (Lundquist 2005:37).

Den *globala* strategi man använder ska sedan avspeglas i de *lokala* översättningsstrategierna, som är olika översättningsstrategier på en lägre nivå än hela texter.

3.2 Tillämpad översättningsstrategi

Texterna som översattes för denna uppsats är i huvudsak skrivna för underhållningssyfte. Det som framför allt får texterna att fungera som underhållande är de retoriska drag och den informella stil som texterna innehåller. Trots att de behandlar allvarliga ämnen gör de det på ett ironiskt sätt. För att bibehålla stilen och även kunna underhålla en potentiell målspråksläsare valde jag därför en *imitativ* strategi när jag översatte texten. Naturligtvis också med några inslag av funktionella strategier då en del kulturspecifika referenser och uttryck måste modifieras för att det ska vara lättare att ta till sig dessa för en målspråksläsare.

När det gäller nyskapande metaforer och nutida slang har jag försökt att behålla deras stilistiska drag även i min översättning. Metaforer med assonans, alliterationer och antiklimax har jag försökt att bevara så långt det är möjligt för att bibehålla författarens stil, då jag ansett att det är en del av vad som gör dem underhållande.

På något enstaka tillfälle har jag valt att lägga till information för att målspråksläsaren ska kunna ta till sig texten på samma sätt som en källspråksläsare. Till exempel blev *Chick-fil-A* (KT r.215) till *snabbmatskedjan Chick-fil-A* (MT r.215) i min översättning.

4. Översättningskommentar

Det största problemområdet som uppkom när jag översatte texterna var översättning av nya och nyskapande metaforer. Metaforerna i fråga innehöll också ofta andra stilistiska drag såsom alliteration, assonans, anaforer och klimax/antiklimax som jag i den mån det var möjligt ville behålla.

4.1 Översättning av metaforer

Översättning av metaforer är ett välkänt översättningsproblem. I sin bok *A Textbook of Translation* delar Newmark (1988) in metaforer i 6 olika kategorier. Dessa är *döda metaforer*, *klichémetaforer*, *standardmetaforer*, *anpassade (standard-)metaforer*, *nya metaforer (recent metaphors)* och *nyskapande metaforer (original metaphors)* (Newmark 1988:100-111). Av dessa är det framför allt de två sista som vållat problem i översättningsarbetet. *Nya metaforer* är neologismer som vanligtvis är myntade anonymt och fått snabb spridning i källspråket. Som exempel ger Newmark *head-hunting* och *walkman (freestyle på svenska)*. *Nyskapande metaforer* är också neologismer, men skillnaden är att dessa metaforer är skapade av författaren.

4.2 Problem vid översättning av nya och nyskapande metaforer och slang

Då texten som tidigare påpekats är rik på metaforer är det också något som legat bakom många översättningsproblem. Det som framför allt legat till grund för problemen i översättningen har varit neologismer – alltså *nya* och *nyskapande metaforer* – i form av slanguttryck, speciellt de som anspelar på sex. Nunberg skriver att ”the vast majority of slang and colloquial words are either metaphorical, or have some marked phonaesthetic or formal peculiarities” (1978, citat Newmark 1982:94-95).

Just slang är något som är väldigt svårt att översätta. Newmark nämner att då slang är så beroende av både tid och kultur är det svårt att sätta upp några generella riktilinjer för hur de ska översättas. (Newmark 1982:95) Einar Heckscher som skrivit *Amerikanskt slanglexikon* nämner i förordet till sitt lexikon när han jämför svensk och amerikansk slang att den ”[amerikanska] slangen således [är] mer omfattande och varierad[...]” och att det inom områdena ”sprit, sex, pengar, narkotika, våld, högfärd, arbete, död, brott och mat[...]finns så gott om uttryck att många av dem närmast är synonymmer,” vilket innebär att ”det inte alltid [är] möjligt att hitta motsvarande nyansskillnader på svenska utan att förfalla till rena avhandlingar[...]” (Heckscher 1997:7).

Heckscher skriver vidare att ”den amerikanska slangen förnyas i ett hisnande tempo” (Heckscher 1997:8), något som även bekräftas av Newmark som skriver att ”slang words have to have their meaning and connotations re-evaluated every 6 months” (Newmark 1982:95). Slang som samtidigt är metaforer verkar således per definition vara antingen *nya* eller *nyskapande metaforer*.

Nya slangord tillkommer hela tiden och deras betydelse och konnotationer ändras också med tiden, vilket gör att det är svårt att hitta uppdaterad litteratur om slang, trots att det finns både engelsk-svenska lexikon och ordböcker på svenska som tar upp slangord. Einar Heckschers *Amerikanskt slanglexikon* som nämns ovan kom ut 1997 och är således antagligen redan föråldrat när det gäller slang. Det är också, precis som namnet antyder, ett lexikon snarare än en ordbok, vilket innebär att den ger svenska definitioner på amerikanska slanguttryck i stället för att ge svenska översättningar.

En annan källa för slang är Bengt G. Dagrins *Stora fula ordboken* (2008). Den innehåller väldigt mycket slang och fula ord på svenska från lång tid tillbaka. Det är dock svårt att använda den för nutida slang. Dagrin skriver själv följande om sin bok:

Orden presenteras i full frihet i en vildvuxen blandning av stort och smått, skämt och allvar alltifrån fornnordiskan till nusvenskan. Inga vare sig tids- eller rumsmässiga hinder har lagts på det samlade utbudet vilket gör att där förekommer både ålderdomliga och utdöda ord och uttryck, samt här och där insmugna ord från både engelskan, franskan, tyskan, latinet och våra nordiska grannländer. (Dagrin 2013:HEMSIDA)

Som förklaras ovan är ordboken en blandning av allt från utdöda ord till nutida ord och uttryck. Den största delen av orden i ordboken är således ord som använts någon gång i något enstaka sammanhang men som inte används idag. Eftersom den är en ordbok är det också svårt att hitta nya ord i den. Den går att använda för att söka efter ord för att se om de finns och har använts någon gång, men det är svårt att hitta synonymer till ord och uttryck man vill översätta. Den har också samma problem som Heckschers lexikon ovan. Då det är en fysisk ordbok, som förvisso uppdateras regelbundet¹, är det svårt att hålla den uppdaterad i samma hastighet som ny slang tillkommer.

Eftersom slang förnyas så ofta är det svårt att använda fysiska ordböcker och lexikon som källor till slang. Man får i stället förlita sig på källor online som uppdateras

¹ Nästa upplaga, som är den femte, kommer ut i september 2013

betydligt oftare än ordböcker. För engelska finns det ett slanglexikon online vid namn *Urban Dictionary*. Där kan vem som helst, utan att registrera sig, lägga till egna ord och uttryck med definitioner eller bara definitioner på befintliga ord och uttryck som vem som helst sedan kan rösta på med en tumme upp eller en tumme ner. Ju fler tummar upp i förhållande till tummar ner en definition av ett ord har desto högre upp hamnar det i listan av olika definitioner. Detta är ett lätt sätt att ta reda på vad folket anser om definitioner av slang. *Urban Dictionary* är en välkänd sida och fanns med på tidskriften *Time*:s lista över de 50 bästa webbsidorna 2008.

På svenska finns det inte bara en, utan flera olika sidor där man likt *Urban Dictionary* kan lägga till sina egna ord med definitioner, bland annat *Snuskiga Akademien*, *Slangopedia*, *Luxikon*, *Folkmun* och *Fittkramp*. På alla dessa sidor kan vem som helst föreslå slangord med definition. De tre första tillåter också att man kan rösta på definitioner man anser vara bra, vilket man inte kan på *Folkmun* och *Fittkramp*. Där får man inga indikationer på hur många som håller med om definitionerna av orden. På *Luxikon* kan man förvisso rösta men antalet röster redovisas inte, vilket det gör på de andra två sidorna. Därför vet man inte hur folk ställer sig till definitionerna, vilket gör sidan mindre tillförlitlig när det gäller nutida slang. *Snuskiga Akademien* har ledamöter som bedömer ord som skickas in och om orden är tillräckligt bra kan de tas upp i deras ordbok som finns online, men även ord som inte tas upp i ordlistan finns att tillgå på hemsidan, med en kommentar om att det blivit bedömt men inte accepterats av *Snuskiga Akademien*. För att ett ord ska tas med ska det vara *jämlikt och utan värderingar baserade på kön eller sexualitet* (*Snuskiga Akademien:2013*). Nedvärderande slang tas därmed inte med i ordlistan.

Den svenska slangordlista som är mest lik *Urban Dictionary* både i utformande och funktion är *Slangopedia*. Där kan vem som helst lägga till ord och/eller definitioner som man kan rösta på med en tumme upp eller ner och den definition som har flest tummar upp i förhållande till tummar ner hamnar överst på listan av definitioner.

Att det finns flera slangordlistor i svenskan genererar problemet att ingen av ordlistorna är speciellt omfattande. När jag gjorde mina översättningar har jag trots det försökt att utgå från de tre som har röstningsfunktion: *Luxikon*, *Slangopedia* och *Snuskiga*

Akademien. Utöver det har jag kompletterat med sökningar på internet för att se om orden i fråga verkar användas.

4.3 Sexrelaterade metaforer och slang i källtexten

Eftersom jag antog en imitativ strategi vid min översättning har jag utöver att översätta uttrycken semantiskt också valt att behålla de stilistiska grepp som fanns i källspråsuttrycken.

4.3.1 Sperm-burping gutter slut

Vid ett tillfälle används uttrycket *sperm-burping gutter slut* (KT r.465) nedvärderande för att beskriva en promiskuös kvinna. Det förekommer i ett citat som länkas med hyperlänk till en sida där citatet är taget från. Kvinnan i fråga föreslog att sjukvårdsförsäkringen även borde täcka kostnader för preventivmedel och hon fick utstå negativa kommentarer på internet.

Uttrycket *sperm-burping gutter slut* finns med i *Urban Dictionary*. Den definition som fått flest tummar upp är *one who accepts ejaculation often enough burp*. Vad som är intressant med det är att det innehåller två assonanser: *sperm-burping gutter slut*.

Vid översättning av dylika metaforer menar Newmark att det är viktigt att förena betydelser med alliterationer (och underförstått också assonanser och andra stilistiska grepp) (Newmark 1982:92). I min översättning ville jag därför behålla åtminstone en av assonanserna och fortfarande semantiskt förmedla uttryckets betydelse. En direktöversättning (Lundqvist 2005:45) skulle ge något liknande *spermarapande rännstensslampa*, vilket i det här fallet semantiskt förmedlar källspråsuttryckets innebörd, men utan dess stilistiska drag.

För att hitta något som behöll assonansen i källspråsuttrycket började jag med att leta i slangordböckerna efter ord och uttryck för promiskuös kvinna som innehöll assonans, men utan resultat. I stället valde jag att dela upp uttrycket och översätta dess beståndsdelar för att på så sätt komma fram till ett uttryck med assonans. *Sperm* översattes med ett svenskt slanguttryck för sädesvätska, *sats*. *Burping* översattes med *slaska*, som semantiskt skiljer sig något. *Slaska* är något man gör med vätska medan *burp* är något man gör med gas. Som sammansatta uttryck har dock båda uttrycken, *sperm-burping* och *satslaskande*

liknande negativa konnotationer. *Gutter* översattes här inte ordagrant till *rännsten* då det på svenskan inte har samma konnotationer som på engelska. *Gutter* ger konnotationer till sex, som kan ses i uttryck som *mind in the gutter*, som syftar på en person som tänker mycket på sex och *out of the gutter*, som är något man kan säga till en vän som är för snuskig (Urban Dictionary:2013). På svenskan konnoterar *rännsten* snarare alkoholintag, som i uttrycket *hamna i rännstenen*. Här valde jag därför att översätta *gutter* med *gata*. *Gå på gatan* är ett uttryck som används för att beskriva prostituerades verksamhet och fångar därför källspråkets konnotationer bättre än *rännsten* skulle göra. *Gata* som förled återfinns också i flertalet ord som till exempel *gatflicka*, *gathora* och *gatslinka* som alla betyder prostituerad (Dagrin 2008:183-184). *Slut* översattes slutligen direkt till *slampa* och hela uttrycket blev på svenska *satsslaskande gatslampa*. (MT r.465) Semantiskt fångar det källspråsuttryckets betydelse som nedvärderande uttryck för en promiskuös kvinna och stilistiskt bibehålls assonansen.

4.3.2 Cockblocker

En annan metafor som innehöll assonans fanns i meningen *It's why we refer to the IT guy as "cockblocker"* (KT r.649). *Cockblocker* ges följande definition i Urban Dictionary:

Cockblocker: 1. (noun) a female friend who accompanies another female friend to planned meetings with a male peer, to ensure that the sista does not get into trouble;
2. (Noun) a male who interferes with another male's attempt to freak the woman whom the former either wishes to protect as a friend, or is already pursuing himself;
3. (Verb) to cockblock: basically, to interfere, by way of one's mere presence, with the attempt of *one person to freak* another (Urban Dictionary 2013)

Värt att notera i definitionen är att *freak* betyder att ha samlag. Uttrycket betyder något liknande "en person som hindrar en annan person från att stöta på eller ha sex med någon". Även här strävade jag naturligtvis efter att behålla assonansen samtidigt som metaforens semantiska betydelse inte gick förlorad.

I *Slangopedia* förekommer uttrycket som lån (Lundquist 2005:44) från engelskan:

Cock block

Någon eller något som hindrar en att ha sex med någon (Slangopedia 2013).

Uttrycket har dock bara en tumme upp på hemsidan och verkar därför inte vara välanvänt. Efter att ha sökt på internet hittade jag bloggar och forum där *cockblock* översatts med *snoppstoppa*.² Det verkar även ha använts i en undertextning till tv-programmet *Geordie Shore*³, något jag inte kunnat bekräfta.

Precis som källspråsuttrycket innehåller *snoppstoppare* assonans. Förledet precis som efterledet är båda direktöversättningar av för- och efterledet i källspråsuttrycket. Det är dock några nyansskillnader och konnotationsskillnader i uttrycken. Först och främst är *cock* ett betydligt grövre uttryck än *snopp* som snarare är ett allmänt accepterat uttryck än källspråkmotsvarigheten som är ett grovt uttryck. *Stoppare* som översättning på *blocker* fångar den semantiska motsvarigheten. Båda är en nominalisering av ett verb med betydelsen att hindra någon från att göra något. Här kan dock målspråkuttrycket ge felaktiga konnotationer. Ordet *stoppa* är ett slanguttryck som kan betyda *knulla* (Dagrin 2008:500). *Snoppstoppare* kan därför också tolkas som slang för en person som har samlag med någon, vilket inte alls passar i sammanhanget som är just att någon förhindrar någon från samlag. Från sammanhanget ansåg jag dock att det bara går att tolka uttrycket på ett sätt och översättningen blev till slut *Det är därför vi kallar IT-killen för "snoppstoppare"* (MT r.649). Trots att uttrycket är en direktöversättning innehåller även målspråkuttrycket assonans.

4.3.3 A prostitute slutbag juice-receptacle

Ytterligare ett uttryck som vållade problem var *a prostitute slutbag juice-receptacle* (KT r.463), vilket krävde en utförligare analys av komponenterna i sammansättningen, även denna gång med hjälp av Urban Dictionary. Första ordet i uttrycket, *prostitute*, översattes rakt av med *prostituerad*, då båda uttrycken ligger på samma stilnivå, som är något högre än resten av uttrycket.

Slutbag, eller *slut bag* som det vanligtvis skrivs, verkar enligt definitionen vara ett starkare uttryck än *slut*. En *slut bag* är mer promiskuös än en *slut*, som definieras som *a woman with the morals of a man* (Urban Dictionary 2013). Den definition som har flest tummar upp på *slut bag* är *a female, usually possessing saggy tits, a flat ass, and an ugly*

² <http://www.c-r.se/forum/archive/index.php?t-2161.html>

<https://twitter.com/anthswag/statuses/306885098257645569>

³ <http://juliaskott.wordpress.com/2009/04/01/det-maste-finnas-ett-satt-att-fa-betalt-for-mina-formagor/>

face, and feels she has something to prove by fucking anything with two legs or batteries [...] (Urban Dictionary 2013). Utöver att betyda att hon är promiskuös verkar *slut bag* ha bibetydelsen att personen i fråga är oattraktiv. Att bara översätta ordet med *slampa* ger inte samma konnotationer som källspråksordet. Jag lyckades dock inte hitta något uttryck för en promiskuös kvinna med samma konnotationer vad gäller attraktiviteten i något av slanglexikonerna. Det är möjligt att det kan finnas något sådant ord i *Stora Fula Ordboken*, men då den inte finns i e-format är det svårt att söka efter termer som man bara har en definition på. Man måste känna till ett uttryck innan man slår upp det och kan inte söka på definitioner av ord. Här valde jag att översätta *slut bag* med *slampa* vilket resulterade i att jag inte lyckades fånga källspråksordets betydelse helt.

Nästa ord, *juice*, kan ha en mängd definitioner beroende på sammanhang. När det som här förekommer tillsammans med *slutbag* kan det syfta på tre olika saker, utöver (frukt)juice. Det första är en starkdoftande parfym, det andra är alkohol och det tredje är sperma (Urban Dictionary 2013). Då det i det här fallet är förledet i en sammansättning med *receptacle* och tidigare ord har syftat på att personen är promiskuös får man nog här anta att det är den tredje definitionen som är mest relevant sett ur ett semantiskt perspektiv, även om målspråksuttrycket gärna får vara en liknande metafor med samma konnotationer. Slår man upp *juice* i *Stora fula ordboken* har det definitionen *sperma, könsutlösningar*. (Dagrin 2008:247) Den definitionen på *juice* förekommer dock inte i något utav onlinelexikonerna. Jag valde dock att direktöversätta metaforen med *juice* eftersom samma bild bibehålls – (frukt)juice – och den fångar samtidigt den huvudsakliga semantiska betydelsen – sperma.

Receptacle, som ofta kollokerar med *cum* (vilket är ett annat ord för sperma) syftar på att kvinnan (eller mannen) i fråga bara används som ”behållare” för sperma och således inte är värd att investera känslor i (Urban Dictionary 2013). Det är en nedvärderande term för en person man bara vill ha samlag med men inte tänka sig att ha ett förhållande med. En tänkbar översättning var direktöversättningen *behållare* som finns med i *Stora fula ordboken* med definitionen *kv[innligt] könsorgan* (Dagrin 2008:54). Problemet är att Dagrins exempel är daterat till 1967 och verkar vara rätt föråldrat i sammanhanget. I stället för *behållare* valde jag ett uttryck för en behållare som bättre fångar källspråksuttrycket semantiskt – *hink*. *Hink* förekommer sammansatt i uttryck som

till exempel *slaskhink* och *spermahink*. *Slaskhink* är enligt Dagrin ett skällsord för kvinnans könsorgan och beskrivs i *Stora fula ordboken* med *nedsettande om en plats där mannen tömmer sitt avfall* (Dagrin 2008:469) och *spermahink* finns bland annat med på *Snuskiga Akademien* med definitionen *tjej eller kille somm[!] gillar att ta emot sperma i mun eller andra håligheter av flera andra* (Snuskiga Akademien 2013). Det har dock inte accepterats i deras ordbok, mest troligt på grund av att det anses nedvärderande, vilket går emot deras stadgar. *Hink* fångar bättre upp den semantiska betydelsen av *receptacle* än direktöversättningen *behållare* gör eftersom *behållare* inte verkar användas idag.

Den översättning jag slutligen bestämde mig för var *en prostituerad slampjuicehink* (MT r.464). På svenska är uttrycket dock något svagare än källspråksuttrycket på grund av översättningen av *slut bag* till *slampa*. *Juice* ger inte heller samma konnotationer som i källspråket trots att huvudbetydelsen fångats. Vid översättningen av det här uttrycket var det tydligt att amerikansk slang är betydligt mer omfattande än svensk sådan, precis som Heckscher hävdade.

4.3.4 Captain Bonerhelmet

En annan metafor användes i ett sammanhang där författaren konstaterar att män låter sexualdriften styra sina tankar. Detta är också ytterligare ett exempel på en tretalsupprepning med anafor och antiklimax:

You've heard guys say they were "thinking with their dick" or "I was thinking with the little brain" or "I took an order from Captain Bonerhelmet." (KT r.661-664)

Metaforen är inte svår att förstå då vi även i svenskan har uttryck där det manliga könsorganet används som metafor för att beskriva män som styrs av sin sexualdrift. Problemet är anaforens antiklimax – *I took an order from Captain Bonerhelmet* (KT r.664). Termen *bonerhelmet* förekommer inte alls i Urban Dictionary och gör man en internetsökning på *bonerhelmet* eller *captain bonerhelmet* citerar eller hänvisar de flesta träffarna till artikeln på Cracked.com. Metaforen är ett exempel på det Newmark kallar för *original metaphor*, alltså en metafor som skapats av textförfattaren. Den används som

antiklimax för att göra en komisk poäng; läsaren kan ha hört någon som använt de två första uttrycken men inte det tredje eftersom det är skapat av textförfattaren själv.

I källtexten utvecklas metaforen ytterligare till att könet inte bara har en hjärna som kan tänka, utan att den också kan tala och ge order – precis som en kapten i armén. Det som framför allt orsakar problem vid översättning av dylika nyskapande metaforer är att de inte bara är komplexa utan kan ha dubbla betydelser (Newmark 1982:93). Så är också fallet med *Bonerhelmet*. Förledet *boner* är slang för erektion, något som det också finns otaliga slanguttryck för i svenskan. Efterledet förstärker armémetaforen med *helmet*, men *helmet* är samtidigt slang för ollon, vilket ger den dubbla betydelsen. I målspråket används inte ”hjälm” som metafor för ollon så en direktöversättning med *Kapten Ståndhjälm* eller dylikt ger inte samma konnotationer till en målspråksläsare som till en källspråksläsare.

I inget av lexikonerna online hittade jag något slangord för ollon som också kunde vara armérelaterat. Däremot finns det ett slangord för erektion som också är en armémetafor – *givakt* (Dagrin 2008:187). Genom att använda mig av *givakt* för *boner* kunde jag bibehålla armémetaforen trots att jag gjorde en direktöversättning av uttrycket till *Kapten Givaktollon* (MT r.663). Här lyckades jag behålla både den semantiska ekvivalensen, armémetaforen och anaforens antiklimax i och med att uttrycket även på svenska blev en nyskapande metafor.

5. Avslutning

Uppsatsen utgick från två texter från hemsidan Cracked.com skrivna av samma författare. Det som var den största utmaningen med översättningsarbetet var de sexrelaterade slanguttryck och metaforer som förekom i texterna. Då slangen i amerikansk engelska är väldigt utbredd och ofta förnyas är det svårt att hitta svenska översättningar som fångar alla aspekter av källspråkets ord. Översättningsarbetet försvårades av att det inte finns bra källor för nutida svensk slang. Då slang är något som uppkommer och förändras hela tiden är fysiska ordböcker och lexikon svåra att använda för nutida slang. De svenska slanglexikon online som användes till arbetet visade sig alla vara bristfälliga och inte alls

lika omfattande som det engelska onlinelexikonet som användes för definitioner av källspråsuttrycken.

Källförteckning

Alexa, hemsida, 2013: Cracked.com siteinfo (2013-05-02)
<http://www.alex.com/siteinfo/cracked.com>

Cracked, hemsida, 2013: Cracked.com
<http://www.cracked.com>

Dagrin, Bengt G. (2008): *Stora fula ordboken*. Stockholm: Carlsson Bokförlag

Dagrin, Bengt G, hemsida 2013 (2013-05-24)
<http://www.dagrin.se/bok5.htm>

Fittkramp, hemsida, 2013 (2013-05-27)
<http://www.fittkramp.se>

Folkmun, hemsida, 2013 (2013-05-27)
<http://folkmun.se/>

Heckscher, Einar (1997): *Amerikanskt slanglexikon*. Stockholm: Rabén Prisma

Hellspong, Lennart & Ledin, Per (1997): *Vägar genom texten. Handbok i brukstextanalys*. Lund: Studentlitteratur.

Ingo, Rune (2007): *Konsten att översätta: översättandets praktik och didaktik*. Lund: Studentlitteratur AB

Lundquist, Lita, 2007: *Oversættelse: Problemer og strategier, set i tekstlingvistisk og pragmatisk perspektiv*. Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Luxikon, hemsida, 2013 (2013-05-27)
<http://www.luxikon.se/>

Newmark, Peter (1982): *Approaches to translation*. Oxford: Pergamon Press.

Newmark, Peter (1988): *A textbook of translation*. New York: Prentice-Hall International

Snuskiga Akademien, hemsida, 2013 (2013-05-20)
<http://snuskigaakademien.se/>

Slangopedia, hemsida, 2013 (2013-05-27)
<http://www.slangopedia.se/>

Time Magazine, hemsida, 2013 (2013-06-11)
<http://www.time.com/time/specials/2007/completelist/0,29569,1809858,00.html>

TechCrunch, hemsida, 2013: Alexa's Make Believe Internet (2013-05-07)
<http://techcrunch.com/2007/11/25/alexas-make-believe-internet/>

Urban Dictionary, hemsida, 2013: Urban Dictionary (2013-05-07)
<http://www.urbandictionary.com/>